

Kas meile on vaja loomsete jäätmete käitlemise tehist (LJKT)?

Volikogu otsustas 29. augustil 2001. aastal algatada Kaarma tööstuspiirkonnas Ebavere külas detailplaneeringu LJKT rajamiseks. Ehitatav tehas oleks Eestis ainuke, mis töötleks kõik kõrge ja eririskiga loomsed jäätmed, mis tekivad liha-tööstustes ja loomakasvatustes. Tehase võimsuseks on esialgu planeeritud 6000 kuni 10 000 tonni aastas. Väike-Maarja valiti tehase võimalikuks asukohaks logistikast lähtudes, samuti sai määravaks kommunikatsioonide ja tasemel puhastusseadmete olemasolu tehase läheduses.

Euroopa Liidus on seniajani kasutatud tehnoloogiat, kus jäätmed töödeldakse liha-kondijahuks, mis hiljem taassöödetakse loomadele. Alates 2001. aastast on seoses "hullu lehma tõvega" keelatud liha-kondijahu kasutamine loomatoiduks. Samas toodavad kõik Euroopa tehased liha-kondijahu edasi, küll peamiselt lattu, kuna ei ole leitud piisavalt võimsusi ega sõlmitud kokkuleppeid selle utiliseerimiseks.

Et tutvuda analoogse tehasega, külastas meie valla delegatsioon jaanuari alguses koosseisus Leie Arula, Elmu Evestus ja allakirjutanu koos LJKT AS nõukogu esimehe Meelis Kasemaa ning keskkonnaeksperti Arvo Kääriga Taanis Randersis asuvat DAKA tehist, mis on rajatud 1930ndatel, praegune vanim osa pärineb 1980ndatest ja uuem on ehitatud 1990ndate alguses. Tehas asub kahe 1000 elanikuga küla vahel, looduskunni kohas jõeoru nõlval. Tehase töötlemisvõimsuseks on 300 000 tonni jäätmeid aastas. Ka Rootsist tuuakse jäätmed DAKA tehasesse töötlemiseks. Tehase siluetti ilmestasid kaks kõrget korstnat, millistest kõrgeim oli 84 m. Tehas mingit ebameeldivat lõhna ei levitanud, küll aga tuleb väidetavalt ette avariisid tootmisprotsessis ja muid tehnilisi seiskumisi, mis ka lõhna fooni sellega seoses suurendavad. DAKA tehase vast suurimaks probleemiks on transpordist tekitatud müra, sest tehas töötab ööpäevaringselt ja arvestades koguseid, on müra-tase intensiivne. Tootmisprotsess avaldas muljet – tootmine on täielikult automatiseeritud, inimene otseselt kusagil kätt külge ei pane. Taani tehases töötas 100 töötajat. Vastakaid tundeid tekitas tehase vastuvõtuosa, kus puudusid jahutusseadmed ja mis ei olnud piisavalt hermeetiline. Viibisime tehases terve päeva ja saime küllaldase ettekujutuse kasutatavast tehnoloogiast ja ka võimalikest probleemidest.

Samal ajal kui vanad tehased töötavad, otsitakse uusi tehnoloogiaid ja võimalusi loomsete jäätmete töötlemiseks. Näiteks Rootsi, kus asub ainult kaks ja seejuures küllaltki amortiseerunud tehist, on välja töötanud alternatiivse lahenduse ehk nn. jäätmete otsepõletamise, mis on tunduvalt keskkonnasõbralikum. Selleks tuleks olemasolevatele kat-

lamajadele rajada spetsiaalsed vastuvõtu ja töötlus-sõlmed. Jäätmed peenestatakse ja suunatakse koos põhikütusega katla koldesse. Uuringuid teostanud firma poolt soovitatakse rajada 4-5 uut taolist tehist, mis peaks Rootsi vajadused katma. Ühtegi neist pole aga hakatud rajama, sest loomsete jäätmete töötlemine on tootjate ühenduste kätes, kes aga ei ole vabatahtlikult nõus majanduslikel põhjustel uusi tehaseid rajama. Väidetavalt Euroopas käesoleval ajal puuduvad otsepõletustehased loomsete jäätmete töötlemiseks, küll aga on olemas tehased haiglajäätmete põletamiseks. Sealsed mahud on aga väikesed ja tehnoloogia ülevõtmiseks otseselt mittesobiv. Tundub, et Euroopa jätkab vanas vaimus veel pikka aega, kuna tehased, mis toodavad liha-kondijahu, ei ole kaugeltki amortiseerunud. Üks tõsine vastuargument põletamisele on liha-kondijahule kui ressursile ikkagi tulevikus rakenduse leidmine – räägitakse bioplasti tootmisest ja väetistes kasutamisest. Põletades saame küll lisaenergiat, kuid ressurss kui selline läheb kaduma.

Samas oleks Eestis tegelikult otstarbekas lahendada haiglajäätmete, mida tekib aastas 10 000 tonni, restoranijäätmete, lennujaamade ja piiripunktide jäätmete ning loomsete jäätmete koospõletamine üheaegselt, sest nende probleemide eraldi lahendamine on kindlasti kordi kulukam. Kahjuks ei ole see Väike-Maarja valla võimuses. Meie oleme oma vastavad ettepanekud esitanud.

Väike-Maarjasse rajatav tehas peab valmima järgmise aasta alguseks, ilma tehist rajamata Eestit Euroopa Liitu ei võeta. Ka peavad alates järgmisest aastast kõik lihatööstused, kes soovivad ekspordilitsentsi saada, sulgema oma vastavad ümbertöötlemistehid ja tooma jäätmed Väike-Maarjasse. Tehase ehituseks planeeritav investeering on suur – 70 kuni 75 miljonit krooni, töökohti tekib 10-12.

Valla seisukohalt on oluline ette näha võimalikke ohte tehnoloogilises protsessis ja vältida seega nii lõhnaprobleeme ja võimalikku keskkonnakahju tulevikus. Volikogu peaks järgmisel kolmapäeval otsustama planeeringu vastuvõtmise ja siis on vajalik ette kirjutada lisatingimused tehase rajamiseks valitud asukohta.

Tehase territooriumil asuv pinnas on kavandatud katta asfaltbetooniga, kogu sinna sattuv vesi suunatakse дренаazhi mööda puhastusseadmetesse, samuti tehnoloogiline vesi. Seega põhjavee reostus peaks olema välistatud. Tehase tootmishooned rajatakse monoliitbetoonist hermee-tilistena ja tehas töötab alarõhu keskkonnas. Uksi avades ei satu õhk välja, vaid imetakse sisse, mis seejärel suunatakse puhastusseadmetesse. Tehas ei ladusta jäätmeid ei töötlemata ega töödeldud kujul tehase territooriumile. Planeeritud on kaks

paralleelset tootmisliini, kui üks peaks seiskuma, saab tootmise kohe ümber korraldada. Tehase töörezhiimiks on ööpäevaringne tsükkel.

Volikogu peaks tehase rajamiseks lisatingi-mustena ette kirjutama järgmist:

- jäätmete vastuvõtu ruum ehitada isothermilisena, kus temperatuur ei tohiks tõusta üle +2 C;

- vastuvõturuumis ehitada nn. lüüskused, mis väldivad autode sisenemisel ja väljumisel uste pikaegset avatust;

- korsten ehitada 90 m kõrgune, mis tagab ka avari korral lõhnade piisava hajumise;

- tehasesse varutav tooraine peab olema kvaliteetne ja mitte roiskunud, jäätmete tehasesse jõudmise aeg mitte üle 24 tunni alates nende tekki-misest;

- kõik tehnoloogilises protsessis tekkivad gaasid põletatakse enne keskkonda viimist;

- tehasesst väljuvatele heitvetele, mis suunatakse valla puhastisse, määratakse keemiliste ühendite ja saastainete piirnormid;

- tehasele rakendatakse pidevat keskkonna alast monitooringut sagedusega mitte harvemini kui 1 kord kuus;

- Vägeva maanteelt suunduv tee tehase territooriumini rekonstrueeritakse 2002. aastal;

- seoses autotranspordi regulaarse lisandumi-sega ehitatakse 2002. aastal Aia tn. ja Pika tn. rist-mikult tehaseeni suunduva teeni Vägeva maanteel (peale AS Kaarma KT tanklat) välja valgustatud kõnnitee ja jalgrattarada;

- tehase ümber rajatakse kõrghaljastus.

Mida võidab Väike-Maarja tehase rajamisest?

1. Tegemist on unikaalse tehasega, mille rajamise investeering loob kaudselt Väike-Maarjasse töökohti (ehitus, teenindus, transport, kaubandus).

2. Luuakse otseselt 10-12 uut töökohta.

3. Tehas on läheduse tõttu eelkõige kasulik meie piirkonna tootjatele.

4. Lisarakendust saavad puhastusseadmed, mis võimaldab stabiliseerida kanalisatsiooni teenustasu Väike-Maarjas (puhastusseadmed töötavad alakoomusel).

5. Korrastatakse 2 ha suurune maa-ala, mis ei ole kasutuses ja seisab risustatuna.

6. Investeering loob eeldused järgmise investeeringute toomiseks nimetatud piirkonda (tööstus armastab naabrust).

7. Tehase rajamisega ehitatakse Väike-Maarja jaoks välja oluline infrastruktuur – rajatakse kõnni- ja jalgrattateed, rekonstrueeritakse tehaseeni viiv vallatee.

8. Väike-Maarja annab väliskeskkonnale (tege-mist on rahvusvahelise PHARE hankega) signaali kui ettevõtlussõbralikust piirkonnast.

Sven KESLER

VALLAVOLIKOGUS

27. veebruaril 2002. a.

1. Vastus Tartu Ringkonna-kohtule (R. Möldre apellatsioonkaebus). Otsustati kinnitada vallavolikogu vastus Tartu Ringkonnakohtule R. Möldre apellatsioonkaebusele Jõhvi Halduskohtu 27.12.2001. a. otsuse tühistamise kohta vastavalt ettepanekule.

2. Majanduslike huvide deklaratsioonide hoidjaks vallavolikogu revisjonikomisjon, tühistada vallavolikogu 26.04.1995. a. määrusega kinnitatud "Korruptsioonivastase seaduse rakendamise kord".

3. Otsustamise delegerimine vallavalitsusele turismiseadusest tulenevate nõuete täitmiseks. Otsustati delegerida turismiseadusega kohaliku omavalitsuse pädevusse antud kohustuste täitmine Väike-Maarja Vallavalitsusele.

4. Valla pedagoogide töötasustamise aluste kinnitamine. Otsustati kinnitada alates 01.01.2002. a. valla põhikooli ja gümnaasiumi pedagoogide töötasustamise alused, palga alammäärad ja palgaastmed.

5. Valla teenistujate koosseisude ja palgamäärade kinnitamine. Otsustati kinnitada alates 01.03.2002. a. vallavalitsuse,

valla ametiasutuste ja struktuurüksuste teenistujate koosseisud ja palgamäärad.

6. 2002. a. vallaeelarve II lugemine ja vastuvõtmine. Otsustati kinnitada 2002. a. tasakaalustatud vallaeelarve mahus 33 353 936 krooni.

7. Raeküla külas asuva pere-meheta elamu arvele võtmine. Otsustati võtta peremehetu ehitisena arvele Raeküla külas asuv talumaja koos sinna juurde kuuluvate abihoonetega, ehituse hõivamise kohta avaldada teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja Väike-Maarja Valla Infolehes.

8. Vallavanema informatsioon.

· Vallavanem Sven Kesler esitas informatsiooni

1) Uue vallamaja rekonstrueerimise finantseerimisest;

2) Loomsete jäätmete käitlemise tehase rajamisega seonduvast.

· Volikogu liige Tauno Teder esitas informatsiooni Isamaaliidu fraktsiooni ringsõidust maakonnas, 5. märtsil toimub vallavalitsuses kohtumine Jüri Adamsi, Kalle Jürgensoni, Jaan J. Leppiku ja Kadri Jäätmaga.

Järgmine volikogu istung toimub 27. märtsil 2002.a.

VALLAVALITSUSES

19. veebruaril 2002.a.

1. Maareformist laekuvate vahendite suunamine. Otsustati suunata valla omandireformi reservfondi laekunud vahenditest 100 000 krooni õigusvastaselt võõrandatud vara tagastamise ja kompenseerimisega seotud kulude katteks.

2. 2002.a. vallaeelarve projekti kinnitamine (eelnõu vallavolikogule). Otsustati esitada 2002. a. vallaeelarve projekt valla volikogu 27. veebruari istungile kinnitamiseks.

3. Valla haljasalade hooajalise hoolduse riigihanke tulemuste kinnitamine. Otsustati kinnitada valla haljasalade hooajalise hoolduse riigihanke avatud pakumise võitjaks osatühing Tormolen ning sõlmida ettevõtjaga leping ajavahemikuks 01.05.2002-01.11.2004.

4. Noortekeskuse lahtiolekuaegade kinnitamine. Otsustati kinnitada Väike-Maarja noortekeskuse uued lahtiolekuajad järgmiselt: esmaspäevast laupäevani 13.00-21.00.

5. Teeninduslubade pikendamine. Otsustati pikendada osaühingu Aksel VA "Matusebüroo" ja füüsilisest isikust ettevõtja Ljudmila Popsi "Juuksuri töökoja" teenindusluba üheks aastaks.

6. Informatsioon.

Abivallavanem Kaarel Moisa esitas informatsiooni võimalusest taotleda vahendeid Ebavere küla tootmistsooni sissesõidutee renoveerimiseks ERDA programmi raames.

26. veebruaril 2002.a.

1. Maaküsimused. Kinnitati kinnistute jagamise, vaba metsamaa erastamise, maa ostueesõigusega erastamise, maa enampakkumisega erastamise korralduste eelnõud ning määrati teenindusmaa korterelamule.

Nõustuti

· Raeküla külas asuva 45,1 ha suuruse KÕRTSI-KERRASE katastriüksuse jagamisega kaheks: Kõrtsi-Kerrase, pindalaga 31,50 ha ja Kerrase, pindalaga 13,85 ha.

· Avispea külas asuva vabast metsamaast moodustatud 12,0 ha suuruse KAARLIMETSA katastriüksuse erastamisega AIN LIIVAKule;

· Raeküla külas asuva 27,14 ha suuruse TIIGI katastriüksuse ostueesõigusega erastamisega SALME ROTKale;

· Väike-Maarja alevikus ENERGIA tn 26 asuva 1425 m² suuruse katastriüksuse ostueesõigusega erastamisega PEETER SARAPUULE;

· Väike-Maarja alevikus PÕL-

LU tn 5 asuva 1299 m² suuruse katastriüksuse erastamisega enampakkumisel.

Määrati

· teenindusmaa LÕUNA tn 11 asuvale korterelamule, pindalaga 3523 m².

2. Ehitusõiguse andmine. Otsustati anda Jaan-Eino Nurgale ehitusõigus ahju ehitamiseks aadressil Ehitajate tee 9-23 Väike-Maarja alevikus.

3. Porkuni maastikukaitseala keskkonnaekspertiisi kooskõlastamine. Otsustati kooskõlastada Porkuni maastikukaitseala kaitse-eeskiri ja keskkonnaekspertiisi.

4. Puurkaevu projekteerimine. Otsustati anda OÜ-le Siili Süsi nõusolek puurkaevu projekteerimiseks Koonu külas.

5. Korterikomisjoni otsuste kinnitamine. Otsustati mitte rahuldada Silver Uusmehe ja Jüri Nikolajevi taotlusi eluruumi eraldamiseks.

6. Kauplemisloa pikendamine. Otsustati pikendada üheks aastaks füüsilisest isikust ettevõtja Ain Satsi "Metsa- ja aiatehnika kaupluse" kauplemisluba asukohaga Pikk 25 Väike-Maarja alevikus.

5. märtsil 2002.a.

1. Maaküsimused. Kinnitati õigusvastaselt võõrandatud maa tagastamise ja maa ostueesõigu-

sega erastamise korralduste eelnõud, korralduse eelnõu maa ostueesõigusega erastamise võimalikkuse kohta ning tühistati korraldus.

Nõustuti

· Äntu külas asuva 9,3 ha suuruse MALTSA katastriüksuse tagastamisega HELIS MANNINENile;

· Raeküla külas asuva 10,91 ha suuruse LIIVA katastriüksuse tagastamisega ELMOT-ERGO ROTKale;

· Raeküla külas asuva 7090 m² suuruse HERBERTI katastriüksuse tagastamise ja ostueesõigusega erastamisega SALME ROTKale ½ mõttelises osas ja ELMOT-ERGO ROTKale ½ mõttelises osas;

· Rajgu külas KATRIN JÄRVAMAGILE maa ostueesõigusega erastamisega korralduse lisas 2 toodud ulatuses.

Tühistati

· Väike-Maarja Vallavalitsuse 29.05.2001 korraldus nr 222.

2. Vao Soojatarbijate Ühistu vee erikasutusloa taotluse kooskõlastamine. Otsustati kooskõlastada Vao Soojatarbijate Ühistu vee erikasutusloa taotlus vastavalt eelnõus sätestatud tingimustele.

3. Sotsiaalkomisjoni ettepanekute kinnitamine. Otsustati kinnitada sotsiaalkomisjoni ettepanekud sotsiaaltoetuste eraldamiseks summas 5 700 krooni.

4. Taotlus raha eraldamiseks

reservfondist. Otsustati eraldada reservfondist 3236.80 krooni Väike-Maarja aleviku keskväljaku maa-ala plaani korrigeerimise koos täiendava mõõdistamisega seotud kulude katteks valla osalusena, täiendavate tööde kogumaksumus 7670.- krooni.

5. Mitteeluruumi rendileping MTÜ-ga Rakvere Haigla. Otsustati kinnitada mitteeluruumide rendileping MTÜ-ga Rakvere Haigla kiirabi ruumide rentimiseks aadressil Ravi 1 Väike-Maarja alevikus.

6. Bussiliini dotatsiooni eraldamine. Otsustati määrata OÜ-le Tapa Autobussipark bussiliini nr 59 dotatsioon käesoleva aasta jaanuarikuu eest summas 9898.05 ja veebruarikuu eest 10 419 krooni.

7. Informatsioon.

Ehitusnõunik Tarmo Kaste-mäe tutvustas vallamaja mööbli riigihanke avatud pakkumise dokumentatsiooni ja gümnaasiumi ja algkooli hoone remont-tööde läbirääkimistega riigihan-kes planeeritud töid.

Vallavanem Sven Kesler tutvustas:

- Eesti Omavalitsuste Liidu põhikirja projekti. Paljud vallad on meiega ühisel seisukohal, et valdu ja väiksemaid linnu peaks esindama Eesti Maaomavalit-suste Liit, mille liikmeks saab astuda otse taotluse alusel. Segaseks jääb püüe luua uut omavalitsusi ühendavat liitu, kui vastav on juba olemas. Val-lavalitsuse liikmed nõustusid vallavanema ettepanekuga aida-ta igati kaasa Eesti Maaomava-litsuste Liidu tegevuse aktivi-seerimisele;

- Koolituspakkumist "Valla maine loomine ja arendamine". Otsustati pakkumise juurde tulla tagasi sügisel.

12. märtsil 2002.a.

1. Maaküsimused. Kinnitati vaba metsamaa erastamise ja maa ostueesõigusega erastamise korralduste eelnõud, võlg riigile maa tagastamise eest nõude-õiguse osast suuremana ning

ostueesõigusega erastatava maa piiride kulgemise ettepanek.

Nõustuti

- Raeküla külas vabast metsa-maast moodustatud 13,49 ha suuruse MATSI katastriüksuse erastamisega MATI MEREle;
- Pandivere külas asuva 2,11 ha suuruse VUDLI katastriük-suse ostueesõigusega erastami-sega LJUBOV MOTUNOVAle;

Kinnitati

- Toomas Kärge võlg riigile Priidu maa tagastamise eest nõudeõiguse osast suuremana.

- Nõmme külas Jaak Malle-nele ostueesõigusega erastami-seks moodustatavate katastriük-suste piiride kulgemise ette-panek.

2. Väike-Maarja valla mu-nitsipaalkoolide õpilaskoha ja lasteaia koha maksumuse kinnitamine. Otsustati kinnita-da Väike-Maarja valla eelarvest kaetava õpilaskoha (koha) maksumused ühe õpilase (lapse) kohta 2002.a. järgmiselt: Väike-Maarja Gümnaasium – 5 736 krooni, Väike-Maarja Lasteaed – 15 504 krooni, Kilti Põhikool

– 9 912 krooni, Väike-Maarja Muusikakool – 10 920 krooni.

3. Ehitusõiguse andmine. Otsustati anda ehitusõigus El-mu Evestusele katuse kõrge-maks ehitamiseks aadressil Kolde 14 Väike-Maarja alevi-kus.

4. Komisjoni kinnitamine majutusettevõtete nõuetele vastavuse kontrollimiseks. Otsustati kinnitada komisjon majutusettevõtete kohustusli-kele nõuetele vastavuse kont-rollimiseks järgmises koossei-sus: esimees Ene Kinks, liikmed Monika Sooneste, Ellu Moisa, Tarmo Kastemäe.

5. Teenindusloa pikendamine. Otsustati pikendada füüsili-sest isikust ettevõtja Terje Ruubeni "Juuksuritoa" (Simuna mnt. 9 Väike-Maarja alevik) teenindusloa üheks aastaks.

6. Informatsioon.

Raili Sirmets, Leie Arula ja Kaarel Moisa tutvustasid rullisukeskuse projekti.

TEADE peremehetu vara arvelevõtmise kohta

Väike-Maarja vallavalitsus teatab, et peremehetu ehitisena on arvele võetud Raeküla külas Väike-Maarja vallas Lääne-Virumaal asuv ühekorraline talumaja ja sinna juurde kuulu-vad abihooned.

Nimetatud vara ei ole vallavalit-suse kasutuses olevate dokumen-tide andmetel kellegi omanduses.

Ehitiste viimane omanik oli Vladi-mir Romanov. Vastuväiteid nime-tatud ehitise peremehetuse või selle Väike-Maarja valla poolt hõiva-mise kohta esitada kirjalikult Väi-ke-Maarja Vallavalitsusele aadres-sil Pikk 1A 46202 Väike-Maarja Lääne-Virumaa kahe kuu jooksul arvates käesoleva teate valla info-lehes avaldamisest.

TEADE

13. aprillil 2002. a. sõidab AS Masp vastuvõtupunkt Väike-Maarja vallas ringi ja kogub kokku vallakodanike kodumajapida-mises tekkinud ohtlikud jäätmed.

Kogumisauto peatumise ajad ja kohad:

- 10.00 - 10.30 - Avispea küla (kaupluse ees)
- 10.50 - 11.20 - Triigi küla (spordihoone juures)
- 11.40 - 12.10 - Väike-Maarja alevik (Lõuna tn. 15 kõrval parklas)
- 12.30 - 13.00 - Pandivere küla (korterelamute nr 39 ja 40 vahel)
- 13.20 - 13.50 - Vao küla (korterelamu nr 9 kõrval parklas)
- 14.10 - 14.40 - Kilti alevik (Kilti bussipeatuse parkimisplats)
- 15.00 - 15.30 - Pikevere (korruselamute vahel)

AS Masp kogumisauto võtab vastu järgmisi ohtlikke jäätmeid: pliikud, patareid, värvide ja lahustite jäätmed, vedelad õlijäätmed, tahked õlijäätmed, õlifiltrid, päevavalguslambid, filmijäätmed, kineskoobid, tahmakassetid, ravimid, mürkemikaalid ja teised kemikaalid, elavhõbe ehedal kujul pakitult, elavhõbe pakkimata (koos seadme kaaluga), tulekustutid (vanad Vene omad), tundmatud jäätmed.

NB! Vallakodanikele on kodumajapidamises tekkinud ohtlike jäätmete ülevõtmine tasuta.

Info tel. 052 61 583, 032 61 578.

METSAEKSPERT

Erametsaomanike nõustamine

Keskonnainvesteeringute Keskuse poolt projekti "Erametsaomanike nõustamine" raames on metsaomanikel või maareformi õigustatud subjektidel kuni 30. aprillini 2002. a. võimalus saada KIK-i kulul nõustamist. Tellijal tuleb tasuda transpordi eest.

Metsaomanikel tekib oma metsas tõenäoliselt hulgaliselt küsimusi ning probleeme.

- Kuidas ja millal majandada ühte või teist metsaosa?
- Milliseid puid raiuda ja miks?
- Millised puud kindlasti alles jätta?
- Milline peaks olema mets pärast raiet?
- Kui suurt kaotust või võitu keskkonnale ja rahakotile põhjustab teistsugune raieaeg, puude valik ja kogus?
- Kas istutada uus metsapõlv või jätta uuenemine looduse hooleks?
- Kellelt küsida nõu?

Metsaekspert OÜ on erapooletu metsakorralduse, metsahin-damise, metsandusliku ekspertiisi, konsultatsiooni- ja koo-litusfirma. Kõige mahukamateks tegevusvaldkondadeks on metsanduslikud konsultatsioonid, metsa hindamine ja metsakorraldus.

Täpsem informatsioon:

Address: Kreutzwaldi 5 - 0A8
51014 Tartu

Tel/fax: 07 422355

Mob: 052 78913

Kodulehekül: www.metsaekspert.ee

E-mail: info@metsaekspert.ee

Lugupidamisega

Ülo VENDLAND,
nõustamise koordinaator

TUTVUSTAME VALLAVALITSUST

HELLE LING,
lastekaitespetsialist,
töötab vallas alates 13. maist 1996.a.

Lastekaitse on suunatud laste ja kuni 18aastaste noorte turvalisuse, arengu ja hoolitsemise tagamisele. Lastekaitsetöö hõlmab perekonna ja laste nõustamist, laste eestkostet ja hooldust.

Lapsi puudutatavate seaduste aluseks on enamikes maailma riikides ÜRO "Lapse õiguste konventsioon". See ütleb:

- Igal lapsel on vajalik ja tähtis üles kasvada perekonnas.
- Lapse vanemad on need, kelle kohuseks on last hoida, kaitsta ning tagada lapse eakohane ja igakülgne areng.
- Igal lapsel on õigus olla koos nii ema kui isaga ka siis, kui vanemad ei ela koos.
- Täiskasvanud, kes otsustavad lapsi puudutatavate asjade üle, peavad oma tegevuses esikohale seadma laste vajadused ja seaduslikud huvid.
- Igal lapsel on õigus oma arvamusele ja õigus seda vabalt väljendada.
- Igal lapsel on õigus ärakuulamisele teda puudutatavates asjades kodus, koolis ning ametiasutustes.

· Igal lapsel on õigus koolis käia, õppida ja teadmisi saada. On tähtis, et igaüks saaks koolis julgustust ja toetust oma võimete ja oskuste arendamiseks. Jne.

Lastekaitseadusest ja sotsiaalhoolekandeseadusest tulenevalt on lastekaitse lapsevanemate, riigi ja kohaliku omavalitsuse ülesanne. Esmane vastutaja on perekond, s.t. lapsevanemad. Perekonnaseaduse järgi on õigus teha lastesse puutuvaid otsuseid nende vanematel. Elus tuleb sageli ette olukordi, kus vanemad oma vanema õigusi mõtlematult või teadlikult realiseerides ei arvesta lapse õigustega (abielu lahutamisel, lapse elupaiga määramisel, lapse iseseisvumisel jne.). Sellistes olukordades vajatakse lastekaitsetöötaja nõuandeid ja sekkumist.

Lastekaitse spetsialisti ülesanded on:

- lastega perede nõustamine,
- töö erivajadustega lastega, lapsinvaliididega, paljulapseliste ja kasuperedega,
- eestkostete korraldamine alaealiste ja noorte üle

* lapsesse puutuva vaidluse lahendamine ja arvamuse andmine otsuse tegemiseks seaduses ettenähtud juhtudel,

* eestkostel oleva ja eestkostet vajava lapse kasvatamise ning isiklike ja varaliste huvide kaitsmine,

* lastekodulaste elluastumisprobleemidega tegelemine.

Töötan lastekaitse spetsialistina alates 1996. aasta maikuust, mil see ametikoht valas loodi. Kuue aastaga on ühiskond kiirelt arenenud ja need muutused mõjutavad otseselt ka perekonda. Suurenenud on tööpuudus ja sellega seonduv vaesus, meelehäädikide tarbimine, tõrjutus ja abituse. Turvalisuse puudujäägid perekonnas toovad kaasa koduriske, mis kahjustavad teatud määral kõigi pereliikmete heaolu, eriti halvasti mõjuvad aga need alles arenemisjärgus olevatele lastele. Laps vajab stabiilsust, süsteemi. Kui ta ei saa seda kodust, siis kerkivad probleemid. Viimastel aastatel on

tõusnud päevakorda koolikohustuse mitte-täitmine, tundeelu ja käitumishäirete sagedamine, noorte tegevusetus, huvipuudus sihipärase tegevuse vastu, sõltuvusprobleemide ja noorte kuritegevuse kasv. Sellest lähtuvalt kasvab noorte seas üksildus, võõrandumine, destrukttiivne käitumine.

Järjest enam sünnivad lapsed peresse, kus lapsevanemad ei ole selleks rolliks ette valmistunud, ei ole valmis võtma vastutust lapse igakülgse arengu eest. Lapsed on liiga sageli emotsionaalselt hoolitussejätetud, üksinda, sest vanemad on ülehõivatud tööalase eneseteostusega ja perele materiaalse kindlustuse tagamisega.

Lastekaitsetöös valmistas kõige enam muret vanemliku hoolitsuseta jäänud laste arvu suurenemine. Laps vajab viivitamatut abi, kui ta on tingimustes, mis ohustavad tema elu ja tervist. Sagedasemad lapse ohtu seadvad tegurid on:

- alkoholi kuritarvitamine perekonnas,
- vägivald lapse suhtes,
- vanematevaheline vägivald ja konfliktid,
- sügavad materiaalsed raskused perekonnas,
- vanemate psüühiline või üldhaigestumine,
- lapse hoolitsuseta jätmine.

Abivajav laps on käitumiselt ebakindel, rahutu, arg ja agressiivne, satub sageli konfliktidele nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega. Vastavalt lastekaitseadusele on kõigil, kes teavad abi vajavast lapsest, kohustus teavitada sellest kohaliku omavalitsuse sotsiaalhoolekandekandakonda, politseid või mõnda teist abi andvat organit.

Ainult koostöös ja üksteisest lugu pidades suudame tagada lastele soodsa kasvukeskkonna, sest meie kõigi ühine soov on näha tulevikus noort, kes on toimetulev isiksus nii iseenda kui ka ümbritseva, arendab ennast ja suudab aidata kaasa ühiskonna arengule, määratleb end kodanikuna.

Toimetulekuraskustes olevate perede lastel on võimalik taotleda

**tuusikuid
TREPPPOJA
NOORTELAAGRISSE**

06.06. - 12.06.2002.a.

Tuusiku maksumus 1141 krooni, millest 810 krooni doteeritakse.

Ülejäänud osa tuleb maksta lapsevanemal.

Registreerimine vallavalitsuses, tuba nr. 220
Helle Ling, lastekaitse spetsialist.

Teade

Seoses Simunasse tööle asumisega
võtab

perearst TIIA LIIVALAID

oma Väike-Maarja patsiente vastu
Väike-Maarjas, Ravi 1
esmaspäeviti kell 14-17
ja neljapäeviti kell 8-13.

Teistel aegadel konsultatsioon
tel 37 131 või 053 401 839.

Ägeda haigestumise korral võimalik pöörduda
dr. Mihhejeva poole.

II samba kogumispension on atraktiivne

Riiklikust pensionist ei piisa

Vaadates tänaste pensionäride olukorda ning rahvastiku vananemise trendi on ilmselt igapähe selge, et riiklikust pensionist ei piisa mõnuseks eluks vanaduspõlves. Eesti riiklik pension on kolm korda väiksem kui keskmine palk. Tööealiste inimeste ehk maksumaksjate osakaal elanikkonnast väheneb pidevalt ning riigil on ka parima tahtmise juures üha raskem leida raha pensioni tõstmiseks. Pigem väheneb riiklik pension võrreldes keskmise palgaga tulevikus veelgi. Seepärast on Eesti riik töötanud välja kogumispensionisüsteemi. Selle eesmärgiks on toetada pensionis säästmist, et inimestel aitaksid ise kaasa oma pensionipõlve kindlustamisele.

Kogumispension 2 + 4 skeem on lihtne

Kogumispensionis skeem on väga atraktiivne. Pensionifondiga liitumisel läheb 2% Teie brutopalgast igakuiselt Teie isiklikule pensionikontole, riik lisab sellele omalt poolt veel 4%. Tänu riigi toetusele on Teie pensionipaigutuse tootlus aastas sisuliselt 200% (riik paneb sinna ju kaks korda sama palju kui Teie ise), lisaks veel pensionifondide oodatav tootlused 6-7% aastas.

Näiteks maksab inimene, kelle brutosisetulek on 4000 krooni kuus, igakuiselt 80 krooni oma pensionikontole ning riik lisab sinna omalt poolt veel 160 krooni. Pensioniks paigutatav raha on kuus kokku seega 240 krooni. 2% palgast on väike summa, kuid regulaarne ja pikk kogumine annab pensionile märkimisväärt lisa. Näiteks 4 000 kroonise sissetulekuga inimene maksab ise 30 aasta jooksul pensionifondi sisse 75 500 krooni, mis pensionieaks jõuab

kasvada koos riigi poolse panusega 564 400 kroonini. See suurendab pensioni 3300 krooni võrra kuus. Kui inimene on pensionil 19 aastat (läheldes statistilisest oodatavast elueast), makstakse talle kokku pensionifondist välja 752 400 krooni.

Kui liituda kogumispensioniga kohe, sest siis ootab Teid suurem pension. Iga 10 aastaga muutub Teie tulevane pensionifondist saadav pension kaks korda suuremaks. Olulist efekti annab juba üksainus aasta – liitumise edasilükkamine aasta võrra tähendab tuhandeid kroone kaotust.

Liituda tasub ka pensionieelikutel

On loomulik, et mida noorem on inimene, seda kauem on tal aega pensioniraha koguda ning seda suurem on summa, mis teda pensionile minnes ootab. See aga ei tähenda sugugi, et vanematel inimestel ei ole liitumisest kasu. Vastupidi, võimalust peaksid kasutama kõik, sest parem väike lisa pensionile kui mitte midagi. Näiteks, kui liitute pensionifondiga 55aastaselt

6 000 kroonise brutopalgaga, siis 8 aastaga jõuate koguda 17 000 krooni. Teie pensionieaks jõuab see kasvada koos riigipoolse panusega 67 000 kroonini, mis suurendab Teie pensioni 400 krooni võrra kuus. Näiteks 16 aasta jooksul makstakse Teile kokku välja 76 800 krooni.

Pensionifondi osakud on pärandatavad

Pensionifondi osakuid on võimalik pärandada ainult füüsilisele isikule.

Kuid mida on võimalik teha päranduseks saadud kohustusliku pensionifondi osakutega?

Kahe võimaliku variandi vahel otsustamiseks on Teil aega kuni 1

aasta:

1) Te saate müüa tagasi kõik või osa pärandatud pensionifondi osakutest ja Te saate raha kohe kätte, kuid Teil tuleb tasuda tulemaks 26% osakute hinnast ehk pensionikontole kogunenud rahast;

2) Te ei müü osakuid, vaid osakud kantakse Teie isiklikule pensionikontole. Sellisel juhul tulemaks tasuma ei pea. Hoiate neid tulevikus pensioni saamiseks.

Liitumine on lihtne:

1. Töötaja sõlmib volitatud panga (või müügiagendi) juures liitumislepingu

2. Töötaja viib liitumislepingu ühe eksemplari tööandjale

3. Tööandja peab töötaja palgast kinni 2% ja edastab selle maksumetile

4. Maksuamet edastab 6% Eesti Väärtpaberite Kesksedepositooriumile

5. EVK kannab raha personaalsele pensionikontole

6. Töötaja jälgib oma pensionikonto seisu läbi internetipanga või saab infot pangakontorist

Millega liitumisel arvestada?

Kord juba liitunu enam lepingut katkestada ei saa ning jääb lepinguga seotuks kuni pensionieani. Juhul kui inimene kaotab vahepeal töökoha, siis tema maksed II sambasse peatuvad. Selleks hetkeks kogutud

raha säilib II sambas ja kogub seal tulu. Uuesti tööle asudes jätkuvad ka pensionimaksed.

Juhul, kui peaks tekkima soov pensionifondi vahetada, siis 2004. aastast võib alustada sissetekete tegemist uude valitud pensionifondi. Seejärel, aasta võrra hiljem, võib ükskõik millisesse pensionifondi kanda üle ka varem valitud fondi kogunenud raha. Hiljem on Teil võimalik valida kogumiseks uut pensionifondi üks kord aastas ja viia varem kogunenud raha teise pensionifondi iga kahe aasta tagant.

Tähelepanu, 51-60 aastased!

Aastatel 1942-52 sündinutele on kevad (31. maini 2002) liitumiseks viimane võimalus. Hiljem enam liitumiseotsust teha ei saa. 2002. aasta sügis on viimane aeg liitumiseks 1952-56. aastatel sündinutele.

Liitudes Ühispannaga Pensionifondidega enne 31. maid 2002. a. on võimalus osa saada MÕNUSA ELU PAKETIST, kus on soodsaid pangateenuseid ja teisi kasulikke pakumisi rohkem kui 9000 krooni eest.

Toomas LUMI,
EÜP Rakvere kontor

Kolmapäeval, 3. aprillil kell 16.30
Väike-Maarja raamatukogu saalis
PENSIONISAMMASTE TUTVUSTAMINE.
Teema räägib lahti ja vastab küsimustele
Toomas LUMI EÜPst.
Kasutage võimalust
pensionide tulevikust rohkem teada saada!

VMPSi veerg

MIS OLI ...

· 03.03.2002 toimunud VMPSi üldkoosolekult: Seltsi liikmeteks astusid Jaak Aader, Ants Hein, Mihkel Reiss ja Endel Vaimel. Juhatusse valiti Toomas Kalvet, Heino Kokkuta (kassapidaja), Mart Lepik (kirjatoimetaja), Priit Sõnum (esimees), Jaak Tarre ja Indrek Tomingas. Info levitamise huvides otsustati liikmemaksu (100.-) tasunutele toimetada valla infoleht koju seltsi kullul. Selle aasta kokkusaamiseks on vastla- ja jaanipäeva ning jõulude tähistamine seltsi elu-üritustena, ettekandekoosolekud umbes üks kord kvartalis ja õppereis. Koosolekutel

tahetakse kuulda põlluraamatute täitmisest, suhetest taluniku kui tööandja ja töölise vahel, raamatupidamise ja maksuseaduse uudistest.

· 10.03.2002 toimunud VMPSi juhatuses koosolekult: P. Sõnum ja T. Kalvet täpsustavad, kas VMPS tohib/võib/peab olema LVTLi juriidiline liige ja mis tingimustel. Hannu Tamm kontakteerub Hausjärvi talunikega meie võimaliku suvise õppereisi korraldamiseks. Juhatus liikmed koguvad ja levitavad infot mahepõllumajandusest huvitatud taludele. Sellealased ajakirjad jm. on olemas Väike-Maarja raamatukogus VMPSi kirjavara hulgas, samuti P. Sõnumi,

H. Kokkuta ja M. Lepiku käes.

MIS TULEB...

· VMPSi järjekordne koosolek toimub laupäeval, 13. aprillil 2002. a. kell 12.00 Väike-Maarja raamatukogus.

Kavas:

1. Arutame seniseid tegemisi.
2. Osavõtt Pandivere päevast
3. Infot mahepõllumajanduse kohta

Mart LEPIK

VÄIKE-MAARJA VALLA 2002. AASTA EELARVE (kroonides)

Osa	Ptk.	Kulu objekt	TULUD 2002a. Eelarve	KULUD 2002a. Eelarve	KULUD 2001a. kassakulu
270		ÜLDHALDUS	316 590	3 388 640	4 607 775
270	01	Vallavolikogu		394 700	423 749
270	02	Valimised		40 000	
270	04	Vallavalitsus & administr.	27 130	1 474 360	1 357 089
270	10	Informaatikateenistus	70 710	627 150	591 643
270	10	Valla Infoleht	24 750	55 480	54 562
270	10	Sümboolika & sõprusvallad		36 000	104 790
270	20	OV liikmemaks ja ühistegevus		51 950	44 943
270	97	Üldvalitsemise investeeringud	194 000	709 000	2 030 999
272		RIIGI- JA KORRAKAITSE		2 800	
273		HARIDUS	9 773 800	15 464 110	16 705 792
273	01	Hariduse üldhaldus		139 000	141 600
273	11	Väike-Maarja Lasteaed	285 590	1 566 690	1 583 375
		riigieelarvest	18 000	18 000	17 442
		Kiltsi Lasteaed	40 470	191 860	180 438
273	13	Väike-Maarja Gümnaasium	457 560	2 033 480	2 109 747
		sihtotst.erald. & riigieelarvest	4 813 385	4 813 385	4 085 568
		Kiltsi Põhikool	39 100	772 791	556 448
		riigieelarvest	1 322 115	1 322 115	1 304 557
		Triigi (kuni 01.juuli 2002)	50 170	344 220	466 170
		sihtotst.erald. & riigieelarvest		272 549	
273	21	Õpilastlinid		460 000	438 289
273	26	Väike-Maarja Muusikakool	222 410	659 450	664 232
273	28	Korvpalliklubi		300 000	313 814
		Maadlusklubi		41 340	38 980
		Suusaklubi		109 040	105 742
		Noortekeskus		148 690	119 122
273	38	Teised haridusteenistused		156 550	175 718
273	39	Haridusalased muud kulud		93 500	59 640
273	97	Hariduse investeeringud	25 000		2 742 361
		riigieelarvest	2 500 000		1 330 000
		Väike-Maarja Gümnaasium (riigieelarvest)		1 718 000	
		Kiltsi Põhikool (riigieelarvest)		576 000	
275		KULTUUR	51 510	1 876 935	3 028 499
275	01	Kultuuri üldhaldus		109 470	119 168
275	05	Pandivere Päev	1 500	27 200	25 016
		Kultuuriüritused		80 850	115 873
		Sihtotst.eraldiste arvelt			10 000
275	12	Väike-Maarja Raamatukogu	5 500	446 580	442 511
		Sihtotst.eraldiste arvelt			50 000
		Kiltsi Raamatukogu		86 780	77 067
		Triigi Raamatukogu		77 990	74 279
		AIP	2 160	111 100	113 028
275	14	Väike-Maarja Rahvamaja	27 000	569 885	548 376
		Sihtotst.eraldiste arvelt	12 000	12 000	17 000
		Kiltsi Rahvamaja		94 120	91 707
275	17	Väike-Maarja Muuseum	1 500	140 800	159 952
		Sihtotst.eraldiste arvelt			4 000
		Vao Tornlinnus	1 850	15 450	13 166
		Sihtotst.eraldiste arvelt			3 500
		Turismitalitus		90 710	97 460
275	97	Kultuuri investeeringud			1 066 396
		Väike-Maarja Rahvamaja		14 000	
276		SPORT	42 870	435 495	614 551
276	05	Piirkondlikud spordiüritused		109 630	71 050
		Naisekandmisevõistlus	20 000	20 000	31 041
		Sihtotst.eraldiste arvelt			11 500
276	11	Väike-Maarja Sporditegevus		7 000	10 195
		Triigi Spordihooone	22 870	294 865	307 078
276	12	Teised Spordiklubid		4 000	4 007
		Sihtotst.eraldiste arvelt			3 000
276	97	Spordi investeeringud			176 680
277		TERVISHOID	349 270	434 310	545 721
277	05	Piirkondlikud terviseüritused		5 800	3 786
277	11	Rakvere Haigla liikmemaks&investeer.		65 400	20 000
277	15	Kooliarst & koolilõde			6 357
		Sihtotst.eraldiste arvelt			70 795
277	13	Väike-Maarja Tervisekeskus	249 270	191 810	174 979
277	21	Vallaarst		51 300	50 116
277	23	Väike-Maarja kiirabi riigieelarve			47 764
277	31	Ravikind-ta elanike ravikulud riik	100 000	100 000	142 856
		Ravikind-ta elanike ravikulud vald täiendavalt		20 000	9 068
277	35	Tervishoiu projektid			20 000
278		SOTSIAALHOOLEKANNE	2 316 560	3 998 600	4 095 381
278	01	Üldhaldus		188 350	195 888
278	12	Koduteenindus	11 000	222 335	215 552
278	14	Hooldamine perekonnas/ sihtotst.eraldis			12 780
278	16	Vao Päevakeskus		48 560	41 527
278	21	Väike-Maarja Hooldekodu	1 121 560	1 526 195	1 434 038
278	30	Teised hooldekodud (osalemine)			182 160
278	39	Toimetulekutoetus riiklik	1 184 000	1 184 000	1 274 321
		Koolitoidutoetus		354 000	374 932
		Rahalisel toetusel		132 000	106 765
		Materiaalsed toetused		82 500	78 222
		Koolitoetus		40 000	39 929
		Toetused sotsiaalhoolekande üritustele		15 000	14 556
		Toetused organisatsioonidele		9 500	6 787
		Matusetoetus		14 000	10 148
278	97	Sotsiaalhoolekande investeeringud			110 500
279		MAJANDUS	1 466 800	4 677 170	4 683 867
279	01	Üldhaldus	69 290	236 560	193 499
279	12	Üldplaneering ja ehitus	500	169 895	211 175
		Investeeringud		48 265	16 088
279	16	Arengukavad &- projektid / PHARE			351 469
279	17	Ettevõtlus		30 000	25 000
279	21	Elamumajandus	24 000	25 875	18 016
279	22	Kommunaalteenistuse üldkulud		288 090	333 884
		investeeringud		102 120	126 736
		Transportteenus	13 000	40 000	42 910
		Töökoda		467 670	395 271
		Tootmisosakond/ladu	186 060		10 062
		Koristusteenistus			44 525
		Väike-Maarja saun	34 790	113 545	113 467
		Vao saun		10 000	10 000
		Väike-Maarja bussijaam	135 000	213 870	194 399
279	23	Tänavavalgustus		275 000	265 361
		Tänavate korrashoid		46 000	44 198
		Haljastus & heakord		337 720	331 880
		Investeeringud			65 556
		Väike-Maarja kalmistu		71 575	59 038
		Investeeringud			50 000
		Prügimajandus		40 910	40 201
		Heakorra muud kulud / Äntu matkarada		7 000	2 643
		Sihtotst.eraldiste arvelt	26 000	26 000	41 000
279	25	Vallateede korrashoid		272 095	251 277
		investeeringud		200 000	316 655
279	33	Veemajanduse investeeringud	450 000		
		Keskkonnainvesteeringute Keskuse (KIK)		460 000	138 844
279	34	V-Maarja aleviku veevarustus finantseerimine	16 000	159 000	260 637
		Väike-Maarja Gümnaasiumi katlamaja	20 000	201 500	244 351
		Kiltsi Põhikooli katlamaja			32 335
		Investeeringud			
		Triigi soojamajandus	403 100	399 370	
		* rmp. arvestussüsteemi muutus			
279	41	Ühistransport			2 574
279	50	Maakorraldus	37 000	213 310	213 958
		investeeringud			36 000
279	61	Loodus- ja keskkonnahoid		138 250	159 265
		Sihtotst.eraldiste arvelt	52 060	83 550	41 405
283		RESERVFOND		773 000	
285		ARVLEMISED			
285	05	Haridusalased arvlemised		225 000	207 601
288		LAENUDE TEENINDAMINE		2 018 980	1 324 988
		KASSATAGAVARA		36 897	
		KOKKU		33 353 936	35 814 177
		TULUD	2002 aasta eelarve	2001aasta kassatulu	
		FINANTSEELARVE TULUD	18 149 640	17 436 000	
11		Maksud			
		Üksikisiku tulumaks	7 250 000	6 977 919	
		Maamaks	2 400 000	2 059 314	
13		Segatulud	2 000	49 317	
14		Tulu varadelt		671 018	
		Vallasvara müük	151 570		
		Tehnika müük	244 920		
		Laekumine vee erikasutusest	45 000		
		Jahirent	4 600		
		Tulu vara kasutamisest	57 780		
15		Finantstulud	29 060	60 232	
16		Laekumine majandustegevusest		52 600	
17		Arvlemised & ülekanded			
		Välisabi	88 110		
		Sponsorlus	15 000		
159		Riigieelarve toetusfond	7 840 000	7 373 000	
		Ühisüritusteks & koostöökuludeks		171 000	
132		Kaitseväärevastuseks	21 600	21 600	
18		Kulude katteks suunatud jääk	100 000	384 475	
19		Laen	750 000	4 250 000	
		KOKKU	33 353 936		

Ajakirjast KASEKE

Kaseke Grupp OÜ meeskonnal on plaanis hakata välja andma uut ajakirja, mille peaesmärgiks on olla dialoogis ühiskonnaga ja kajastada üldsuse mõtteviisi. Esma-number ilmub aprillis. KASEKE saab olema ajakiri Eestimaast, eestlastest ja meie kodumaa loodusest alljärgnevate rubriikidega

- tuleva kuu ilmaprognoos,
- tuleva kuu üritused (looduse, metsanduse, spordi ja Eesti-

- maaga seonduvad),
- kool ja loodus (alanud on juba loodusteemaliste kirjandite kirjutamise konkurss erinevates koolides),
- meie laste joonistused (alanud on ka loodusteemaliste joonistuste konkurss lasteaedades ja algkoolides),
- faktid, võrdlused ... (huvitavat looduse ja Eesti kohta),
- kes? mis? (loomade, lindude, taimede, seente jne. jne. tutvustus),
- tööpakkumisi (otsitakse eri-

- nevaid pakkumisi ja konkurssiteateid keskkonna ning haredusega seotud vabadele ametikohtadele),
- hämmastav maailm (loodusega seonduvad hämmastavad faktid),
- teematu rubriik ajakirja lõpus, milles plaanitakse tutvustada loodusteemalisi huviringe, looduskoolet, tehnikat jms.

Ning üks rubriik on veel - **KAASTÖID**. Selles avaldatakse kõikide huviliste poolt saade-

tud materjale. Toimetusele, aadressil Kaseke Grupp OÜ, 49102 Maarja Jõgevamaa või e-mailiga aadressil kasekegrupp@hotmail.ee, võib saata oma mõtteid Eestimaast ja/või loodusest (mõttetera, üleskutsed, artiklid, värsiread, joonistused, karikatuurid, fotod jne.). Lisage oma loomingule kindlasti kontaktandmed, vanus ja ka varjunimi (juhul kui soovite töö avaldamise korral anonüümseks jääda).

RAHVASPOORDIKLUBI TEATAB

Valla meistrivõistlustel males olid paremad

MEHED:

1. Jaan Salumäe
1. Ivar Lass
2. Andres Vist

Kahevoorulisel sulgpallivõistlusel olid tublimad

MEHED:

1. Gennadi Luha
1. Viktor Adamson
2. Ennik Sulane

NAISED:

1. Kristi Salumäe
2. Evelin Sindonen
3. Jaana Salumäe

Valla meistrivõistlustest suusatamises võttis osa 36 võistlejat. Seda ei ole muidugi palju kui arvestada, et ka gümnaasiumiõpilased kutsuti nendest võistlustest osa võtma ja selleks oli isegi buss tellitud. Koolis läks see ka klassidevahelise võistluse arvestusse. Suur tänu kohtunikele, kes võistluse läbi viisid.

Vanuseklasside paremad olid

POISID kuni 5. klassini - 1 km:

1. Ivar Vaab 3.51
2. Indrek Mägi 4.04

3. Rain Vaab 4.23

POISID 5.-6. klass - 1 km:

1. Laur Läänemets 3.40
2. Gustav Aasumets 5.32
3. Valdur Martin 5.41

TÜDRUKUD 5.-6. klass - 1 km:

1. Linda Randveer 4.18

POISID 7.-8. klass - 2,5 km:

1. Siim Sarapuu 7.14
2. Margo Veedler 9.49
3. Ergo Veedler 11.29

TÜDRUKUD 9.-10. klass - 2,5 km:

1. Evelin Sindonen 14.47

POISID 9.-10. klass - 2,5 km:

1. Marko Kukk 10.00
2. Kristen Poola 12.37

TÜDRUKUD 11.-12. klass - 2,5 km:

1. Riina Sindonen 13.19
2. Marju Metsman 14.51

POISID 11.-12. klass - 2,5 km:

1. Arnis Alt 6.56
2. Rannel Köster 6.57
3. Keio Noorlind 7.28

NAISED - 2,5 km:

1. Luule Klaats 12.29
2. Eha Järvamägi 13.24

3. Piret Järvamägi 15.02

MEHED - 5 km:

1. Aivar Türbsal 16.59
2. Allan Alt 17.13
3. Agur Vaab 19.09

"Harjuta Terviseks" 10 aktiivsemat olid 1.03.02 seisuga:

1. Maimu Einsalu 57 korda
2. Agur Vaab 44 korda
3. Rannel Köster 31 korda
4. Allan Alt 28 korda
5. Ivar Vaab 27 korda
6. Siim Sarapuu 27 korda
7. Arnis Alt 25 korda
8. Sandra Kullas 23 korda
9. Rain Vaab 23 korda
10. Janar Eelmaa 23 korda

Kokku on kolme kuuga Ebavere radu külastanud 358 tervisesportlast.

Väike-Maarja Valla Rahvaspordiklubi nimel

Ants RIKBERG

SPORDIKALENDER

Aprill:

- Jätkub ürituste sari "Harjuta terviseks!"
- 01.04.-03.04. - valla MV võrkpallis
- 15.04. - valla MV mälumängus
- 20.04. - "Georgi kange" võistlused
- 22.04. - Lurichi kevadjooks

Mai:

- Jätkub ürituste sari "Harjuta terviseks!"
- 19.04 - Pandivere rattaralli

Juuni:

- Jätkub ürituste sari "Harjuta terviseks!"
- 01.06 - Pandivere päev (käesurumine, koduõllekonkurss, paariskorvpall)
- 15.06 - Naisekandmise võistlus

Juuli:

- Jätkub ürituste sari "Harjuta terviseks!"

Rõõm laulust ja tantsust

14 särtsakat memme ning nende lauluringsi juhendaja käivad järjekindlalt 2 korda nädalas Kiltsi rahvamajas koos. Tunnevad rõõmu laulust, tantsust ning mõnust koosolemise. Veebruari keskel kutsusid nad Kiltsi rahvamajja suure hulga sõpru kaugemalt ja lähemalt. Oli ka põhjust – tähistati ühise tegutsemise 5. aastapäeva.

Publik sai osa sünnipäevalaste ülesseatud käsitöönäitusest ja meeleolukast kontserdist. Kõike pakutut võeti vastu suure aplausiga. Sünnipäevaõhtu lavatähed aga ei pääsenud niipea püüne pealt pidulauda. Õnnitlejate rida oli pikk ja igaühel oli säravatele memmedele midagi kosutavat öelda. Headest sõnadest sellel õhtul puudust ei tuntud. Peokangelased olid need auga välja teeninud, sest viieaastane koostegutsemine on olnud ääretult sisukas. Eeskätt asjaosalistele endile on see pakkunud rõõmu ja jõudu. Omandatud laule ja tantsuoskust on näidatud laiemalegi publikule. Nende aastate sisse on mahtunud mitmed kontserdid ja kohtumised Koerus, Simunas, Laekveres, Tamsalus, Väike-Maargas, Aseris. Kodu-

kandis on esinemisi olnud Kiltsi lossis, Nõmme küla päeval ja loomulikult Kiltsi rahvamajas. Kui kutsutakse, siis minnakse ikka rõõmuga. Asi siis üks kontsertkava kokku panna!

Juhendajad Rene Põllumaa ja Heljo Matvejeva õpetavad selgeks laulud ja tantsud. Heliseva häälega solist Väike Kadak laulab tantsudele saateks ja miks ka mitte mõned soololaulud. Lisaks räägib osava sõnaseadjana tuntud Väike laulude vahele rahva naerutamiseks omaloodud vigurjutte ja ilmeke lugejana tuntud Liina Väizanen kannab ette oskuslikult valitud luuleread ning täiuslik kontsertkava kuulubki ettekandmisele. Tõsi – enne aga tuleb palju tööd teha proovitudides. Lisaks tuleb enne esinemisi ja pidustusi mitmeid asjaajamisi ette, kuid see pole üldiselt suur probleem, kui asjalik Väike taas toimetama asub. Kõik sujub nagu plaanitud. Nii sujus ka tore ja meeleolukas sünnipäevapidu.

Sünnipäevapidu ei piirdunud sugugi vaid kontserdi ja õnnesoovidega. Pärast seda sai

pidu õige hoo sisse veidi allpool lava – tantsupõrandal, kus tantsitajaks Tamsalu kapell Sirje Luige juhendamisel.

Kes on ühed krapsakamad tantsuvihtjad? Arvasite ehk juba ära, et ikka tantsumemmed ise. Seelikute lehvides saab hoo sisse tantsurühma pesamuna Ira ning nakatab teisi oma tantsulustiga. Jääb vaid imetleda – kust küll see suur elurõõm? Sünnipäevajutust selgust otsides arvan, et see rõõm tuleb rikkusest. Ei, ei, ärge valesti mõistke! Nende naiste rikkuseks on järeltulijad – kamba peale kokku 96! 36 last, 54 lapselast ja 6 lapselapselast. Rikkuseks on seesama sisemine tung teha midagi ja mitte jääda koju norutama, rikkuseks on oskus nautida kooslaulmist, koostantsimist ja lihtsalt koos olemist.

Kiltsi memmedele ja juhendajatele soovime ka edaspidiseks jätkuvalt elurõõmu, nooruslikku särtsakust ja kuhjaga tervist!

Mare TAAR

*Tahaks laulda teil, kuidas me pere
sai kokku kord talvisel aal,
sest koos käia on ju nii tore
sel teisel noorusemaal.*

*Meil laulmas on Ainosid mitu,
nad tiiskanti kiljuvad
ja sekka veel Aili ja Helgi,
kes kaasa ka jorisevad.*

*Alti laulavad Helju ja Heldi
ja Väikegi viisi peab
ning laulul, kui sõnu on vaja
meist mõnigi riimi seab.*

*On tantsegi mitu meil varuks
meil Helju teeb seda tööd.
Tantsuks kaasatud Merike-Ira
ja Gerdagi kaasa ka lööb.*

*Ei muusikat tantsuks meil pole,
seks Väike meil laulu lööb.
Meil kaasas veel Helju ja Milvi
ning Liina ju luuletust loeb.*

*Rene õpetab meile neid laule,
oh jätkuks tal kannatust,
kuna koerust meil hingedes jätkub
teha tihti veel vallatust.*

*Me mõndagi mõtleme välja,
kuidas huvitav oleks meil kõik.
Kui läheme kuhugi külla,
siis kaasas meil naljalõik.*

*Tähtpäevad meil seisavad meeles,
kuidas saab neid küll unusta!
Eks vaheldus tore on selles,
et saaks veidi veel lõõgasta.*

*Nii mööduvad päevad meil kiirelt,
ei virinat tunne me hing.
Tulge teiegi kaasa meil varmalt,
siis suurem me sõprade ring.*

Väike KADAK

"Pereklubi" õhtu 16.02.2002

16. veebruaril toimus järjekordne "Pereklubi" õhtu. Kokku oli saanud saalitäis sõbralikke inimesi, kes tulid nautima rutiinivaba nädalalõppu.

"Ärgem unustagem, et ainus asi, mis nakatab haigutusest rohkem on NAERATUS. Seepärast kinkigem üksteisele kuhjaga naeratusi ja sületäis kallistusi," ütles peojuht Mare Taar oma avasõnades.

Kuna veebruaris tähistati kõikjal sõbrapäeva, ei unustanud ka rahvamaja oma sõpru. Pereklubi poolt öeldi sõbrasonad ja anti lilleõis üle abilistele, tänu kellele toimib pidudel kõik nii nagu vaja. Korraldajatel oli ka kõigile saalisviibijatele särav, ilus ja helisev kingitus - ansambel "KULDSED LINDID".

Veetlevad daamid panid peo-

publiku silmad särama. "Esimene tantsupaar saab ilma silmapilgutamata plaadi, " ütles laulja Speeli. Auhindu oli veelgi.

Peoõhtul mängis tantsumuusikat ansambel MA&W. Aitäh pidulistele, kes aitasid oma rõõmsa tujuga peo meeleolukalt mööda saata!

Arvamus, et pereklubi on kitsale ringile mõeldud peoõhtu, ei pea paika. Peole on oodatud kõik huvilised nii lähedalt kui kaugelt. Küllap on igaühel meist võimalik oma elu meelepärasemalt kasutada. Pereõhtu, mis veedetud sõpradega teed või kohvi juues, vesteldes ning tantsides, on lõppkokkuvõttes igakuine ilus kingitus iseendale.

Eve HEIN,
rahvamaja kunstiline juht

Mailis Liiva on Kilti Põhikooli 9. klassi õpilane. Ta on ilmutanud juba mõned aastad sügavamat huvi luule lugemise, selle esitamise ja ka loomise vastu. Mailise luuletusi on ilmunud kooli ajalehes, neid on talletatud kooli almanahhi veergudel ja korra on ta neid tutvustanud vallalehes. Nüüd siis uuesti.

* * * * *

Kodumaa – niisked kastessed põllud,
elektrijaamade vilistav kaja.
See kõik nagu elu su õlul.
Kuid seda on kodumaal vaja.

Mühab metsade hüüd läbi tuule:
"Tuleb elada enne, siis surra!"
Maal linna kära ei kuule,
kuid kõigest siin läbi ei murra.

Igaüks näeb kodumaad omal moel.
Mõni pisarais vaatab tast läbi.
Kuid just selle kindlal toel
ei näe me ta kadu, ei tunne tast häbi.

Läbi selle, mis enne on olnud,
läbi selle, mis praegu on,
tunnen minagi möödunu valu,
tean seda, mis ilu on.

Mailis LIIVA

KULTUURIKALENDER**Väike-Maarja Rahvamajas****Märtsikuus**

23. märtsil - DISKO D.J. Zwilling
28. märtsil - LASTEDISKO "Kevad südames"
Kevadpoisi ja -tüdruku valimine.

Kuni märtsikuu lõpuni fuajees fotonäitus "Oh naised, naised..."

Kuni 5. aprillini jalutussaalis Tantsu- ja kunstikooli "Athena" õpilaste NÄITUS "Kevadtervitus Ateenast".

Aprillikuus

3. aprillil - Salong-Teatri etendus "Tantsuõpetaja"
Pääsmed ainult eelmüügist kuni 27. märtsini.
5. aprillil - DISKO
13. aprillil - Lastelauluvõistlus
POPP-TIPP-TÄPP 2002
Esinevad Väike-Maarja valla tublimad laululapsed. Lauluvõistlust juhivad EDA-INES ETTI
17. aprillil - Lasteteater "Trumm"
"Vaprad pritsumehed"
19. aprillil - Klubi "Härmalõng" KEVADPIDU
20. aprillil - PEREKLUBI hooaja lõpuõhtu
Õhtut juhivad stressivabalt dr. Henrik Normann ja dr. Madis Milling ehk "Vanad ja kobedad". Üllatus Virumaa veinikuningalt. Tantsuks ansambel" Hea Stoori "Võrumaalt
30. aprillil - VOLBRIÕÕ
Rahvamajas suur pidu.
Stiilsematele nõidadele üllatus!

8. aprillist jalutussaalis Tallinna Linnateatri NÄITUS "Linnateater – teater vanalinnas"

ÜHISKÜLASTUSED

Märtsis- Draamateater "Õhtusöök sõpradega"

Aprillis - Draamateater "Elluastuja"
- Draamateater "Tango"

Mais - Linnateater "Palju õnne argipäevaks"

Info ja eelregistreerimine telefonil 61 837 kuni 5. aprillini.

NB! Aprillikuu jooksul ettetellimine Linnahallis novembrikuus etenduvale suurmuusikalile MISS SAIGON.

Info telefonil 61 837.

EESTI VABAÕHUMUUSEUMI ÜLESKUTSE

8. detsembril 2001. aastal, päev enne traditsioonilise Jõuluküla avamist, hävis tuleõnnetuses Rocca-al-Mares Eesti Vabaõhumuuseumis Kutsari talu rehemaja.

Virumaalt Viru-Nigula kihelkonnast Koila külast pärit ja 1960. aastal muuseumisse toodud hoone ehitati 1891. aastal mõisa poolt taluperele päriseksoostmiseks vana ja lagunenud rehemaja asemele. Ehitusajast tingituna oli veel küll õlgkatusega rehemajas rida uuendusi nagu näiteks köök, pliit ja korsten. Oma sisustuselt jäi Kutsari rehetare ajastutruult üsna tagasihoidlikuks, eristudes nõnda vaid vähesel määral teistest vabaõhumuuseumi interjööridest.

Just viimast silmas pidades otsustati pärast hoone rekonstrueerimist 1997. aastal luua Kutsari tallu uus ekspositsioon. Värvitud laudpõrandate, tapetseeritud seinte, kaetud lagede ning moodsama mööbli ja muude detailide abil (toataimed, fotod, nipsasjakesed, raadio jms.) muudeti hoone sisustus 1930. aastate lõpust pärinevaks.

Valminud interjööri põhjal kujundati majja näitus "Elu peatus märtsis 1949", mis kujutas oma segipaisatud maga-

mistoa, põrandale pillutud fotode, köögilauale pudenenud toiduainete jms. Abil elamist sellisena nagu see jäi vahetult peale elanike küüditamist 25. märtsil 1949. Et raske sõjaaja ning esimeste ränkade nõukogudeaastate tõttu ei toimunud 1940. aastatel talusisustuses olulisi arenguid, kujunes Kutsari väljapanek selliseks, mida oli võimalik väikeste nüansside abil viia kas "kuldsete" kolmekümnendate lõpuaastatesse või nn. Stalini aega. Seetõttu leidis Kutsari talu kasutamist väga eripalgeliste ürituste kohana.

Lisaks eeltoodule seisis Kutsari talu fenomen erilisel sooja ja ajastutruu õhustiku olemasolus. Sellele aitas kahtlemata kaasa ka see, et väga paljudel inimestel oli võimalik tõmmata otseseid paralleele kas oma või vanemate lapsepõlvkoduga. Allakirjutanu jaoks võttis selle fenomeni kõige paremini kokku klassitais koolilapsi, kes majja sisenedes segadusse sattus ja "Siin elatakse! See on kellegi kodu!" hüüdes välja taganes.

Ülaltoodu valguses on selge, et Kutsari talu traagiline põleng jättis vabaõhumuuseumi väljapaneku ilma millestki kirjeldamatult olulisest ja omanäolisest. Mõistes, kui tähtis on lisaks 19. sajandi hoonetele tutvustada ka

esimese iseseisvusperioodi saavutusi, hakati pärast esimese šoki möödumist otsima edasiminekuteid. Esialgu jäi sõelale kolm võimalikku lahendust: taastada Kutsari talu rehemaja koopiana; leida mõni teine 19. sajandi lõpust pärinev ning 1920.-30. aastatel moderniseeritud rehemaja või otsida 1920.-30. aastatele iseloomulik rehemajast lahku ehitatud (st ilma rehetoa ja -aluseta) elumaja.

Kaaludes kõiki poolt- ja vastuargumente langetas Eesti Vabaõhumuuseum otsuse viimase variandi kasuks. Kahtlemata oleks kõige odavam ja ka kõige lihtsam taastada Kutsari rehemaja oma endisel kujul. Selle võimaluse kahjuks räägib aga paljude vabaõhumuuseumide kogemus, kus reeglina kaob koopies see tabamatu miski, mida võiks nimetada maja hingeaks. Kolmanda variandi, ehk ilma rehetoa ja -aluseta elamu kasuks arvamuse eelkõige mõttekäik, et analoogse tuleõnnetuse puhul 1920.-30. aastatel ei taastatud üldjuhul enam oma algse otstarbe kaotanud rehielamut vaid ehitati juba tänapäevasem hoone. Lisaks võimaldaks selline lahendus alles jätta ning näiteks panipaigana kasutada Kutsari talu säilinud paekivist rehealuse osa, põlistades ühtlasi nõnda ka

esialgse hoone mälestust. Pealegi puudub vabaõhumuuseumis just uuem ehk rehemajast lahku ehitatud elamu, mis on meie maastiku ja külapildi oluline koostisosa.

Eesti Vabaõhumuuseum pöördub Väike-Maarja valla elanike poole üleskutsega teada sobivast Põhja-Eesti regioonist (Harjumaa idaosa, Järvamaa põhjaosa ning Lääne- ja Ida-Virumaa) asuvast 1920.-30. aastatel rehemajast lahku ehitatud eluhoonest, mis ei ole samas asuniku-tüüpi maja (elamu ja lautade koosehitist) ning võtta ühendust allakirjutanu nimel aadressil: Eesti Vabaõhumuuseum, Vabaõhumuuseumi tee 12, Tallinn 13521 või helistada telefonil (0) 65 49 117.

Eesti Vabaõhumuuseum on samuti tänulik 1920.-30. aastatest pärinevate esemete annetajatele.

Kutsari tallu 1920.-30. aastate ekspositsiooni taastamist on võimalik toetada ka Hansapanga arveldusarve nr. 221018409498 kaudu.

Hanno TALVING,
Eesti Vabaõhumuuseumi teadur

Väike-Maarja Gümnaasium korraldab kontserdi kooliraadio heaks

Väike-Maarja Gümnaasium korraldab kooliraadio taastamiseks 27. märtsil kohalikus rahvamajas heategevusliku kontsert-raudiosaate.

Nii praeguste õpilaste, õpetajate kui ka vilistlaste toel, nõul, abil ja jõul teoks saava ürituse eesmärgiks on koguda raha uue kooliraadiosüsteemi ostmiseks.

Lisaks gümnaasiumi noorte-

le, "eakatele" ja teokatele astuvad üles vilistlased Eda-Ines Etti, Vello Jürna, Raivo Narits.

Raadiosaadet on oodatud kuulama kõik, kel soov anda oma panus kooliraadio soetamiseks. Pileteid hinnas 25, 50, 100, 300 ja 500 krooni saab osta gümnaasiumi kantseleist, samuti enne kontserdi algust kohapeal. 500 kroonise pileti ostnult on au olla kuldspen-

soriks.

Kooliraadio on Väike-Maarja Gümnaasiumis traditsioon, mida tahame jätkata just infolevitamise, õpilaste ning õpetajate seas meedia populariseerimise ja oma kooli tunde tekitamiseks. Raadioside omab olulist tähtsust ka ohu korral, muutes õpilaste koordineerimise kiiremaks ja mugavamaks. Võimalikuks saab ka erinevate ürituste reklaamimine

ja spordivõistluste kajastamine.

Meediaõpetust Väike-Maarja koolis ei anta, mistõttu saaks lisaks kooli ajalehele läbi kooliraadio tuua koolipereni veel ühe meedia pärisvormi.

Marju METSMAN

Mihkel Kampmaa – 135

16. märtsil 1867 Pärnumaal Pappsaare külas kaluri peres sündinud Mihkel Kampmaast (aastani 1936 Kampmann) sai Eesti üks tuntumaid kirjandusloolasi ja koolikirjanikke.

M. Kampmaa haridustee algas Audru kihelkonnakoolis, jätkus Pärnu kreiskoolis. 1888. aastal lõpetas ta Valgas Cimze seminari. Pärast aastast töötamist vallakooliõpetajana Tõstamaal tuli M. Kampmaa Väike-Maarjasse köstriks. Ametisse asudes sai noorest köstrist sinise vallakoolmeistritest koosneva meeskoori juht. Peagi tegi koor edusamme. Juba 1890. aasta lihavõtteks anti Väike-Maarja kirikus kontsert. Kuigi köstril oli kohustus õpetada laule eelkõige jumalateenistustel esitamiseks, õpiti ka ilmalikke lugusid, millega Rakveres ja mujalgi üles astuti. 1891. aastal osaleti IV üldlaulupeol Tartus.

M. Kampmaa soovis asutada ka segakoori. Kuid 19. sajandi lõpul oli Väike-Maarjas selleks liiga vähe elanikke ning kaugematest küladest ei olnud võimalik naislauljaid kokku saada.

Köstri ameti kõrval oli M. Kampmaa aastail 1890–1892 õpetaja siinses kihelkonnakoolis, kus tegutses õpilastest koosnev

üsna arvukas segakoor. M. Kampmaa õpilaste ja lauljate hulgas oli ka Paula Brehm, kellest kujunes üks esimesi kontserdi- ja oratooriumilauljaid Eestis.

Oma lühikese Väike-Maarjas viibimise aja jooksul sai M. Kampmaast parnassi liige. Jakob Liiv kirjutas noore kirjamehe kohta: “Ka temasse mõjus Väike-Maarja luuleõhk, nii et ta kirjutas tol ajal hulga laule, mis ta hiljem ühes kogus välja andis”.

M. Kampmaa lahkumine Väike-Maarjast oli tõenäoliselt seotud uue kirikuõpetaja valimisega. Koguduse eestlastest liikmed tahtsid endale eestlasest õpetajat ja palusid M. Kampmaal kedagi ametisse soovitada. M. Kampmaa olevat leidnudki sobiva kandidaadi. Eesti koguduse ja köstri selline “isetegevus” ärritas sakslasest kirikueestseisjat. M. Kampmaale öeldi koht üles.

Pärast Väike-Maarjast lahkumist töötas M. Kampmaa mitmel pool kooliõpetajana, aga ka muudes ametites. Ta koostas mitmeid eesti keele, ajaloo-, geograafia-, usuõpetuse jt õpikuid ning metoodikaraamatuid. M. Kampmaa Kooli lugemisraamatuid ja Eesti lugemikke on nimetatud eesti kooli- ja pedagoogilise kirjanduse tippvutusteks. Kaalukad on ka M. Kampmaa

tööd eesti kirjandusloolal. Tema 4-osaline Eesti kirjanduslool peajooned ületas tunduvalt eelkäijate sellelaadseid töid ning oli kasutusel nii gümnaasiumi õpikuna kui populaarse käsiraamatuna.

Tööka ja eesmärgikindla kirjamehe Mihkel Kampmaa elutee lõppes 30. septembril 1943. aastal Tartus.

Reeli FREIENTAL

JUMALATEENISTUSED

Väike-Maarja kirikus

24. märtsil kell 11.00 – PALMIPUUDEPÜHA

28. märtsil kell 18.00 – SUUR NELJAPÄEV

29. märtsil kell 15.00 – SUUR REEDE

30. märtsil kell 23.00 – ÜLESTÖUSMISPÜHA ÖÖ

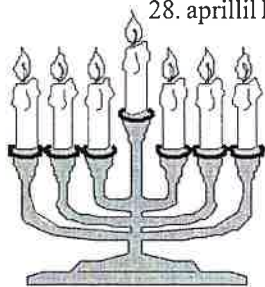
31. märtsil kell 11.00 – KRISTUSE ÜLESTÖUSMISPÜHA

7. aprillil kell 11.00 - 2. ÜLESTÖUSMISAJA PÜHAPÄEV

14. aprillil kell 11.00 - 3. ÜLESTÖUSMISAJA PÜHAPÄEV

21. aprillil kell 11.00 - 4. ÜLESTÖUSMISAJA PÜHAPÄEV

28. aprillil kell 11.00 - 5. ÜLESTÖUSMISAJA PÜHAPÄEV

Alates 24. märtsist toimuvad jumalateenistused kirikus. Pühapäevakool pastoraadis Tamme 3 igal pühapäeval kell 12.30.

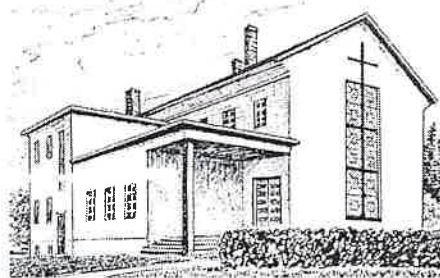
Koguduse vaimulik Tauno Teder elab Väike-Maarjas, Ehitajate tee 7-10, tel. 61 956, mobiil 05210524 interneti koduleheküljel aadressil <http://www.v-maarja.ee/kirik/>

Avispea kirikus

Igal pühapäeval
kell 10.30

Buss väljub
Kiltsist (bussipeatusest) kell 9.45,
Väike-Maarjast (bussijaamast)
kell 10.00,
Triigist (bussipeatusest) kell 10.05,
tagasi Avispea kirikust kell 12.15

Avispea kiriku vaimulik on Eerek
Preisfreund, telefon 35 450.

Väike-Maarja Õppekeskuse INFOPÄEVA AJAKAVA 25. aprillil 2002

11.00 – 14.00 - avatud õpilastööde NÄITUS (saalis)

11.00 – 16.00 - ERIALATUNDIDE KÜLASTAMINE
võimalus kaasa lüüa praktilistes töodes
(kokad, kondiitrid, puhastusteenindus)

11.00 – 17.00 - töötab ÕPILASKOHVIK

11.00 – 14.00 - traktorite ÕPPESÕIT (õppetöökojas)

12.50 ja 14.00 - kooli juhtkonna INFOTUND (saalis)

17.00 – 22.30 - DISKO

Infopäevale on oodatud ka lapsevanemad.
Info ja registreerimine telefonil 032 61 892.

Kooli juhtkond

Kolmapäeval, 10. aprillil kell 14.00
toimub Väike-Maarja raamatukogu
lugemissaalis

KÜLALIIKUMISEALANE INFOPÄEV

• Tutvustatakse MTÜ Virumaa Lootus tegevust, põhikirja ja liikmeks astumise võimalusi.

• Saab rohkesti teavet ning vastuseid külaliikumise ja mittetulundusühingute teemal tekkinud küsimustele.

Osalema on oodatud kõik, kes on külaliikumise huvitatud, aga ka mittetulundusühingute, seltside, seltsingute ja teiste liikumiste esindajad ning kõik aktiivse eluhoiakuga inimesed.

*Miks päike nõnda ruttu looja läheb,
miks nõnda ruttu otsa sai päev ...*

ARVO KUKK	29.08.1952 - 07.03.2002
ENN LAISSAAR	25.11.1967 - 10.03.2002
ELISE KÄSPER	17.11.1917 - 15.03.2002

Ostame kokku VANU SÕIDUAUTOSID

(ka mittesõidukorras). Hind kokkuleppel.

Info telefonidel

05222815 ja 05259239

Kallid vallaelanikud!

Kui Teil leidub kodus

vanu terveid seismajäänud toidunõusid:
taldrikuid, kausse, tasse (võivad olla ka emailnõud), lusikaid, nuge, kahvleid, vanu tugevaid joogiklaase, siis palun annetage need turismi heaks ja tooge muuseumi.

Info telefonil 61 625, Ellu Moisa.

*Oh sa pisike-pisike ime,
kanna väärikalt oma nime.*

RICHARD VEELAIK	11.02.2002
KRISTJAN KILK	20.02.2002
MARLEEN DANILOVA	06.03.2002
MARLEEN MARJAPUU	07.03.2002
MARGO MARTIN METS	09.03.2002

Kasvage, olge rõõmsad, terved ja tublid!

Õnnitleme!

*Kuhu küll need päevad jäänud,
millest on need aastad saanud?
Kes küll kudus selle kanga,
milles särab hõbetõnga?*

Veebruarikuu sünnipäevalaste seast jäi ekslikult välja
ARMIN NEEME 08.02 - 83

Koos vabandusega südamlikud õnnesoovid Teile!

Märtsikuu eakamad sünnipäevalapsed

SALME PÄRNASSALU	01.03 - 75
LINDA GRAUBERG	11.03 - 75
LEO MUUSIKUS	12.03 - 70
ROBERT EERIKSON	13.03 - 75
LENKE ASSZONY	13.03 - 93
ALMA TAMMUS	14.03 - 80
JAN VAIVOD	14.03 - 88
HELJA KIHU	15.03 - 80
ALMA ORG	16.03 - 80
HELENE-MARIE TREIER	19.03 - 83
LAINA SAAGE	28.03 - 70
TAMARA PAVLOVSKAJA	28.03 - 80
ELMAR-FERDINAND VÕORAS	29.03 - 83
LEHTE TINTS	30.03 - 70
ELSA TAMMI	31.03 - 89

Soovime õnne ja tugevat tervist!

Väike-Maarja Vallavalitsus

61 311 Ilve TOBRELUTS
ilve@v-maarja.ee

Väike-Maarja Vallavalitsus
<http://www.v-maarja.ee>

Trükitud trükikojas AGUR. Tel 23 999
Tiraazh 1000 eks.